

UCHWAŁA NR _____
RADY GMINY LANCKORONA
z dnia _____

Rada Gminy Lanckorona
wpl. dnia 12.11.2025
L.dz 750 zał. podpis 9

**w sprawie: przyjęcia Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Lanckorona
na lata 2026-2028**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1153), oraz art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. z 2025 r. poz. 49)

Rada Gminy Lanckorona
uchwala, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się Program Wspierania Rodziny dla Gminy Lanckorona na lata 2026-2028 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Lanckorona.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Sporządził: Iwona Kozik

JK

Sprawdził pod względem prawnym:

Kieruję pod obrady Rady Gminy Lanckorona :

WÓJT

Ryszard Gonet

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2025 r. poz. 49), do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja gminnego programu wspierania rodziny. Aktualizacja programu ten stanowi narzędzie planowania, koordynacji i monitorowania działań podejmowanych na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Celem aktualizacji opracowania programu dla Gminy Lanckorona jest:

- wzmocnienie systemu wsparcia rodzin w środowisku lokalnym,
- zapobieganie umieszczaniu dzieci w pieczy zastępczej poprzez wczesną diagnozę problemów rodzinnych i podejmowanie adekwatnych działań pomocowych,
- wspieranie rodzin w zakresie wychowania dzieci, przeciwdziałania przemocy w rodzinie, uzależnieniom i innym zjawiskom kryzysowym.

Opracowanie i uchwalenie programu jest obowiązkiem ustawowym gminy, a jego przyjęcie pozwala na skuteczniejsze planowanie i realizację polityki społecznej w zakresie wspierania rodzin oraz umożliwia ubieganie się o środki zewnętrzne (np. z budżetu państwa, funduszy unijnych) na realizację zadań z tego obszaru.

Przyjęcie uchwały jest zatem niezbędne dla zapewnienia spójnych i efektywnych działań gminy w zakresie wspierania rodzin oraz realizacji ustawowych obowiązków samorządów.

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
DLA GMINY LANCKORONA
NA LATA 2026-2028**

SPIS TREŚCI

1. ORGANIZACJA POMOCY DZIECKU I RODZINIE.....	3
2. PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU.....	5
3. DIAGNOZA SPOŁECZNO – DEMOGRAFICZNA GMINY.....	6
A. OGÓLNA STRUKTURA MIESZKAŃCÓW GMINY.....	6
B. SYSTEM EDUKACJI.....	7
C. RODZINY KORZYSTAJĄCE Z POMOCY SPOŁECZNEJ.....	10
D. PROBLEMY SPOŁECZNE.....	13
E. PRACA SOCJALNA.....	15
F. POSIŁEK W SZKOLE I W DOMU.....	16
G. POMOC OPERACYJNA POMOC ŻYWNOŚCIOWA.....	17
H. KARTA DUŻEJ RODZINY.....	17
4. WSPIERANIE RODZINY I SYSTEM PIECZY ZASTĘPCZEJ.....	19
5. ADRESACI PROGRAMU.....	22
6. METODA TWORZENIA PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY.....	22
7. IDENTYFIKACJA CELU GENERALNEGO I PRIORYTETÓW.....	23
8. WSKAŹNIKI REALIZACJI.....	26
9. HARMONOGRAM REALIZACJI.....	27
10. MONITORING I EWALUACJA.....	28
SPIS TABEL.....	30

1. Organizacja pomocy dziecku i rodzinie

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej podzieliła kompetencje między samorząd gminny i powiatowy. Praca z rodziną biologiczną należy do zadań własnych gmin, a pieczę zastępczą organizuje powiat.

Ważne jest, aby położyć szczególny nacisk na pracę z rodziną biologiczną, przeżywającą trudności opiekuńczo-wychowawcze, bowiem umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej powinno być ostatecznością. Gminy powinny wykorzystać wszystkie możliwe formy wsparcia dla rodzin biologicznych, nieradzących sobie opiekuńczo- wychowawczo.

Rodzina jest podstawową komórką społeczną, w której zaspokajane są potrzeby biologiczne i psychologiczne. Czynnikiem chroniącym dzieci przed agresją czy zażywaniem środków uzależniających jest silna więź z rodzicami. Na rodzicach ciąży obowiązek stworzenia warunków do prawidłowego rozwoju i wychowania dzieci. W przypadku kiedy rodzice nie wypełniają prawidłowo swoich funkcji opiekuńczo-wychowawczych, dochodzi do zaniedbań, rolą państwa jest pomoc rodzinie i stworzenie warunków do prawidłowego rozwoju dziecka. Taka pomoc, może odbywać się w formie pracy z rodziną lub pomocy w opiece i wychowaniu dziecka. Oprócz tego, rodziny wymagające pomocy mogą zostać objęte pomocą asystenta.

Asystent prowadzi pracę z rodziną poprzez realizację planu pracy we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym. Udziela pomocy w poprawie sytuacji życiowej rodziny – zwłaszcza w prowadzeniu gospodarstwa domowego. Udziela pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych, wychowawczych oraz wspiera aktywność społeczną rodziny. Udziela pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej. Motywuje do udziału w zajęciach grupowych mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych. Udziela wsparcia dzieciom, podejmuje działania interwencyjne i zaradcze w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci.

W sytuacji gdy dziecko pozbawione zostało opieki rodzicielskiej, należy mu zapewnić opiekę w rodzinnej formie pieczy zastępczej. Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 roku, o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej, system pieczy zastępczej to zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców. W myśl w/w ustawy, piecza zastępcza sprawowana jest w formie rodzinnej (rodzina zastępcza)

i instytucjonalnej (placówki opiekuńczo-wychowawcze). Rodzinna piecza zastępcza jest formą zapewnienia opieki dziecku pozbawionemu całkowicie lub częściowo opieki rodzicielskiej. Umieszczenie dziecka w rodzinie zastępczej następuje na podstawie orzeczenia sądu i po uzyskaniu zgody rodziców zastępczych.

Formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

1) rodzina zastępcza:

- a. spokrewniona
- b. niezawodowa
- c. zawodowa, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna

2) rodzinny dom dziecka

Rodzinna piecza zastępcza jest formą tymczasowej opieki nad dzieckiem. W sytuacji, kiedy dziecko nie może wychowywać się w swojej rodzinie biologicznej, najlepszym wyjściem jest zapewnienie mu opieki rodzinnej w rodzinie zastępczej: spokrewnionej, niezawodowej lub zawodowej. Dziecko może pozostać w rodzinie zastępczej do osiągnięcia pełnoletności, a w przypadku podjęcia dalszego kształcenia – nie dłużej niż do 25 roku życia. Rodzinę zastępczą lub rodzinny dom dziecka tworzą małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, u których umieszczono dziecko w celu sprawowania nad nim pieczy zastępczej. Rodzinę zastępczą zawodową lub rodzinę zastępczą niezawodową tworzą małżonkowie lub osoba, o których mowa w ust. 1, niebędący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka.

2. Podstawy prawne programu

1. Ustawa z dnia 09 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2025 r. poz.49)
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz .U. z 2025 r. poz.1214)
3. Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r. (t. j. Dz. U. 2024 r. poz.1673)
4. Ustawa o samorządzie gminnym z dnia 08 marca 1990 r. (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz.1153)
5. Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r. (t. j. Dz. U.2023.2151)
6. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lanckorona na lata 2022-2027.

3. Diagnoza społeczno – demograficzna gminy

A. Ogólna struktura mieszkańców gminy

Według danych statystycznych pozyskanych z Urzędu Gminy w Lanckoronie - Wydziału Ludności w 2024 roku w gminie mieszkało ogółem 6180 osób.

Ekonomiczne grupy wiekowe, to grupy ludności z uwagi na wiek zdolności do pracy tj. wiek przedprodukcyjny, czyli osoby młode do 18 roku życia, wiek produkcyjny, czyli kobiety od 18 do 59 roku życia oraz mężczyźni od 18 do 64 roku życia oraz wiek poprodukcyjny w przypadku kobiet powyżej 60 roku życia i mężczyzn powyżej 65 roku życia.

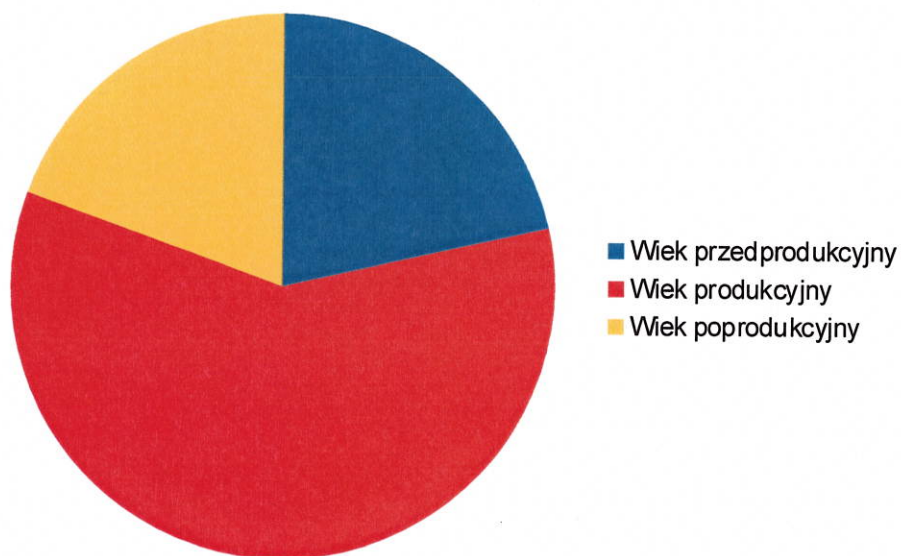
Z danych statystycznych wynika, że z ogólnej liczby mieszkańców gminy niemal 21,5% stanowiły osoby w wieku przedprodukcyjnym. Udział osób w wieku produkcyjnym wynosił 59 %. Z kolei udział najstarszej grupy mieszkańców wynosił 18,5%.

Różnica między liczbą mieszkańców zamieszkujących w gminie, a tych wykazanych w tabeli wynika z danych podanych do GUS, gdzie liczba osób w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym została powielona.

Tabela 1. Ekonomiczne grupy wiekowe w Gminie Lanckorona w 2024 roku

	Wiek przedprodukcyjny	Wiek produkcyjny (K18-60, M18-65)			Wiek poprodukcyjny (K60+, M65+)			
	razem	kobiety	mężczyźni	Razem	kobiety	mężczyźni	Razem	Razem
l. osób	1346	1736	1963	3699	806	416	1222	6267
%	21,48	27,7	31,32	59,02	12,86	6,64	19,50	100

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UG

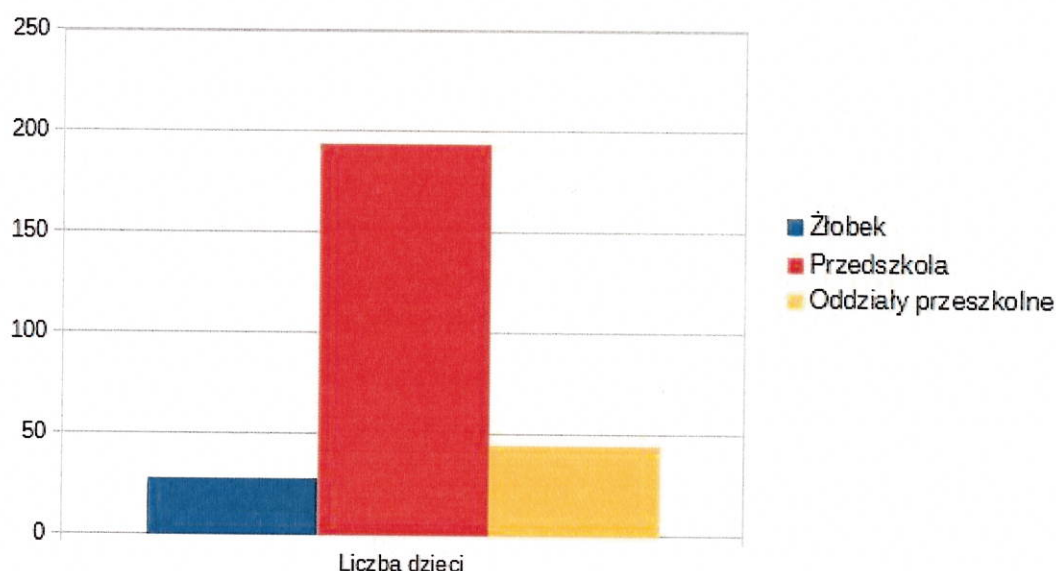
B. System edukacji

Edukacja, rozumiana jako wychowanie, wykształcenie, nauka oraz zdobywanie wiedzy, umiejętności i kształcenie, pełni zasadniczą rolę w rozwoju człowieka. Jako proces trwający od młodości jest sposobem na podniesienie jakości zasobów ludzkich, a tym samym poziomu konkurencyjności gospodarki i przyspieszenia tempa rozwoju gospodarczego.

Dane na temat placówek oświatowych dotyczą roku szkolnego 2024. Informacje zostały przygotowane przez Zespół Obsługi Placówek Oświatowych w Lanckoronie.

Na terenie Gminy Lanckorona zlokalizowane są: 1 żłobek (28 dzieci w 2024 r.), 2 przedszkola (194 dzieci w 2024 r.), 4 oddziały przedszkolne (45 dzieci w 2024 r.), 4 świetlice (160 miejsc). W przedszkolach i oddziałach przedszkolnych na terenie gminy było dostępnych ogółem 305 miejsc.

Wykres 1. Liczba dzieci w żłobkach, przedszkolach i oddziałach przedszkolnych, w Gminie Lanckorona w roku szkolnym 2024

Źródło: opracowanie

własne na podstawie danych z ZOPO

W Gminie znajduje się jeden żłobek zlokalizowany na terenie Lanckorony dla 28 dzieci.

W Gminie znajdują się 4 szkoły podstawowe: w Jastrzębi, Skawinkach i w Lanckoronie oraz 1 funkcjonująca w ramach Zespołu Szkół w Izdebniku. Miejsc dostępnych dla uczniów w wyżej wymienionych placówkach jest 935.

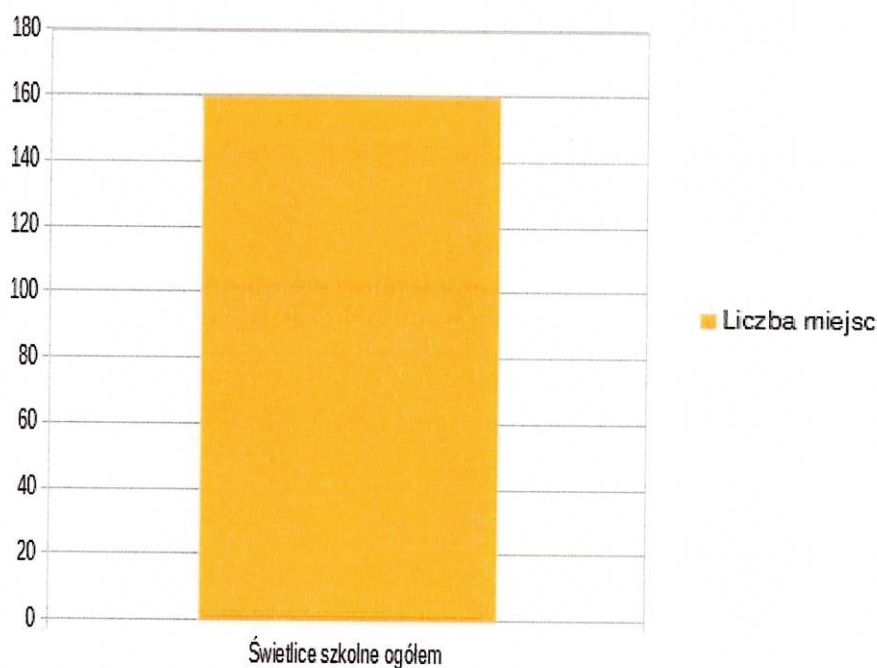
Istotnym elementem w realizacji zadań opiekuńczo-wychowawczych jest świetlica szkolna. Podstawą funkcjonowania świetlicy szkolnej jest ustawa z dnia 7 września 1991 roku

o systemie oświaty. W ustawie (art.67), wymienione są statutowe zadania szkoły, z których wynika, że szkoła publiczna powinna zapewnić uczniom możliwość korzystania ze świetlicy.

Świetlica szkolna jest integralną częścią szkoły przeznaczoną dla uczniów nie tylko klas młodszych, ale przede wszystkim dla uczniów pozbawionych opieki rodziców w czasie ich pracy zawodowej. Prowadzi zorganizowaną działalność opiekuńczo - wychowawczy w celu racjonalnego wykorzystania czasu wolnego wychowanków.

W placówkach na terenie gminy organizowane są zajęcia świetlicowe wg potrzeb dzieci w 4 świetlicach. Wg danych, łączna liczba miejsc w świetlicach szkolnych wynosiła 160.

Wykres 2. Liczba miejsc w świetlicach szkolnych na terenie Gminy Lanckorona w roku szkolnym 2024.

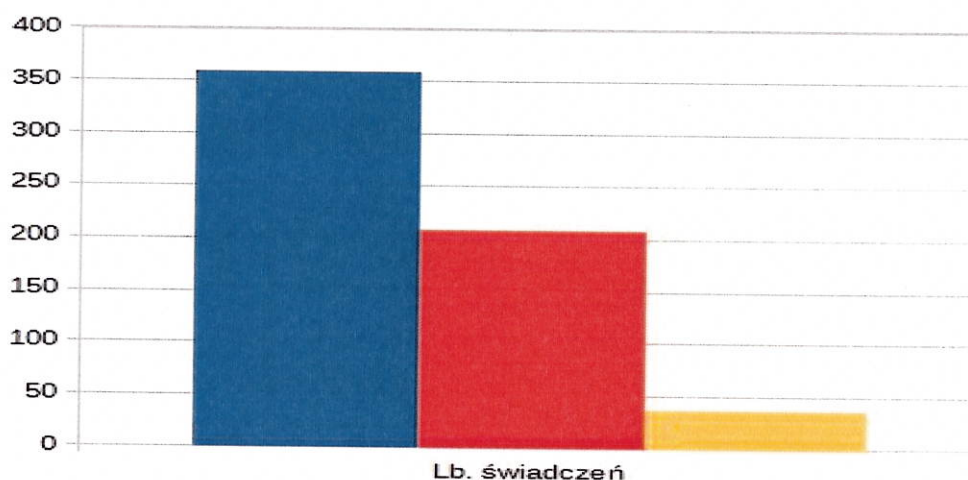
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ZOPO

C. Rodziny korzystające z pomocy społecznej

Prezentację wyników przeprowadzonego badania dotyczącego mieszkańców tutejszej gminy, którzy zostali objęci wsparciem przez jednostkę organizacyjną pomocy społecznej rozpoczyna charakterystyka gospodarstw domowych oraz analiza dynamiki zjawiska w roku 2024. Badania zasobów Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej umożliwiły uzyskanie odpowiedzi na pytania dotyczące liczby gospodarstw domowych objętych wsparciem pomocy społecznej, strukturę gospodarstw domowych, liczbę dzieci w gospodarstwach domowych, która korzysta z pomocy społecznej oraz powody ubiegania się o pomoc społeczną.

Poniższy wykres przedstawia średnią liczbę osób korzystających ze wsparcia na podstawie wydanych decyzji, na terenie Gminy Lanckorona 64 osób korzystało ze wsparcia z Pomocy Społecznej, na tle Powiatu i Województwa, można odnieść wrażenie, że jest to znaczna ilość.

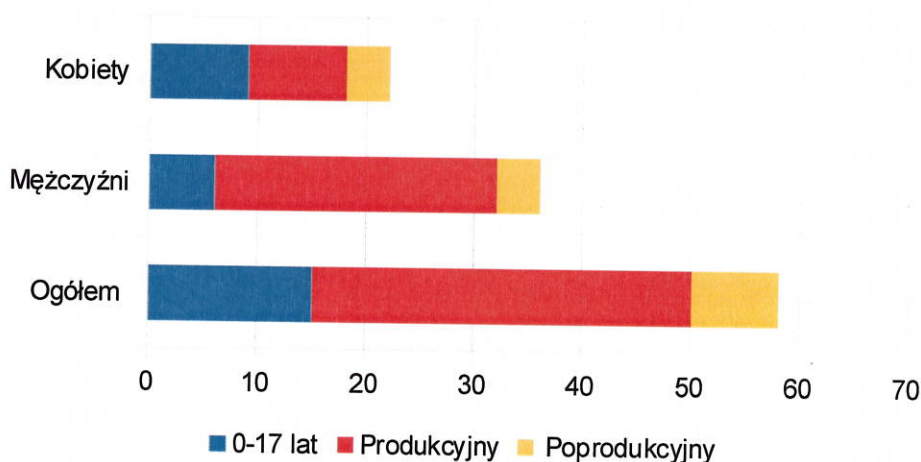
Wykres 3. Liczba osób korzystających ze wsparcia na podstawie wydanych decyzji w 2024 roku.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS

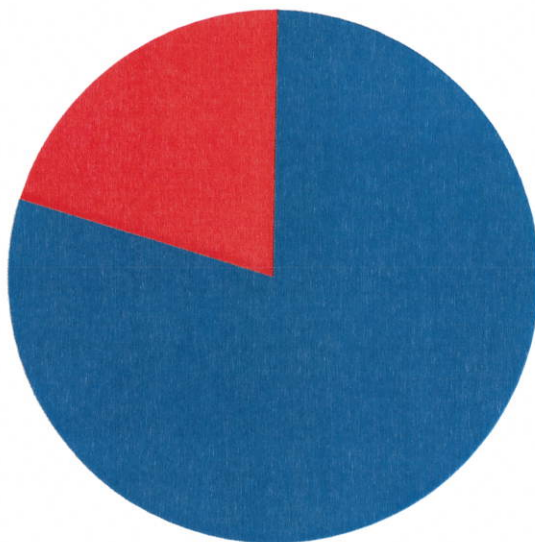
Charakterystyka gospodarstw domowych korzystających ze wsparcia pomocy społecznej wskazuje, iż w 2024 roku w systemie pomocy społecznej funkcjonowało łącznie 64 osób na podstawie 38 decyzji. Poniższy wykres zawiera wyszczególnienie ze względu na wiek i płeć wg. liczby wypłaconych świadczeń, warto zwrócić uwagę na fakt, że niezależnie od wieku dominującą grupą, korzystającą ze wsparcia Pomocy Społecznej są kobiety.

Wykres 4. Liczba osób korzystających z Pomocy Społecznej w podziale na płeć i wiek, wg. liczby wypłaconych świadczeń.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS

Idea Pomocy Społecznej opiera się na pomocy finansowej jak i pracy socjalnej, warto wyszczególnić w liczbach liczbę rodzin korzystających ze świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w roku 2024. Zdecydowana większość rodzin zdecydowała się na pomoc w formie finansowej, może być to związane z faktem, że zapewnienie godziwych warunków bytowych, jest początkiem, dalszej pomocy, nie będzie efektywna, jeśli podstawowe potrzeby nie będą realizowane.

■ Świadczenia pieniężne 31 rodzin ■ Świadczenia niepieniężne 8 rodzin

Wykres 5. Liczba rodzin korzystających ze świadczeń pieniężnych i niepieniężnych

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS

D. Problemy Społeczne

Idea Pomocy Społecznej opiera się na pomocy jednostkom, rodzinom, które w wyniku różnych zdarzeń losowych, są zmuszone korzystać ze wsparcia Pomocy Społecznej, docelowo praca z daną jednostką powinna opierać się na wyeliminowaniu w miarę możliwości powodu dla którego dana jednostka przestała sobie radzić.

W niniejszej tabeli przedstawię najczęstsze powody udzielania pomocy i wsparcia w 2024 roku. Z danej tabeli wynika, że najczęstszym powodem udzielenia pomocy była Długotrwała lub ciężka choroba. Warto zwrócić uwagę, że wiele rodzin spełnia kilka kryteriów.

Tabela 2. Powody udzielania pomocy i wsparcia w 2024 roku.

Powody udzielania pomocy i wsparcia	Liczba rodzin ogółem
Długotrwała lub ciężka choroba	31
Ubóstwo	25
Niepełnosprawność	22
Bezrobocie	10
Alkoholizm	7
Potrzeba ochrony macierzyństwa	3
Potrzeba ochrony macierzyństwa – w tym: potrzeba ochrony wielodzietności	3
Bezdomność	1
Bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego- ogółem	1
Bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego- ogółem w tym rodziny niepełne	1
Narkomania	1
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS

E. Praca Socjalna

Praca socjalna to działalność zawodowa mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi, a także rozwinięcia lub wzmocnienia aktywności i samodzielności życiowej. Zgodnie z Ustawą o pomocy społecznej praca socjalna może być prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny.

W roku 2024 w tutejszym Ośrodku Pomocy Społecznej został zawarte zostały dwa kontrakty socjalne. Liczba ta w porównaniu z innymi latami jest znacznie mniejsza. Rezultatem działań na rzecz poprawy sytuacji osoby biernej zawodowo w wyniku realizacji kontraktu było złożenie przez podopieczną dokumentów potrzebnych aby otrzymać alimenty na rzecz małoletniego syna, jak również podjęcie pracy przez drugiego podopiecznego.

Łączna liczba rodzin objęta wyłącznie pracą socjalną w 2024 roku wynosiła 14 osób.

Tabela 3. Liczba osób objętych wyłącznie pracą socjalną, kontraktem socjalnym w 2024 r.

Ogólna liczba osób objęta kontraktem socjalnym w 2024 r.	2
Ogólna liczba osób korzystająca wyłącznie ze wsparcia w postaci pracy socjalnej w 2024 r.	14

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS

F. Posilek w szkole i w domu

O skali zagrożenia wykluczeniem społecznym świadczy także liczba osób objętych Programem Posilek w Szkole i w Domu. Program przewiduje wsparcie finansowe gmin w udzieleniu pomocy w formie posiłku, świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności oraz świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych. Pomoc taka trafia do dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych – spełniających warunki otrzymania pomocy wskazane w ustawie o pomocy społecznej oraz kryterium dochodowe, tj. 200 proc. kryterium dochodowego uprawniającego do świadczeń z pomocy społecznej. Z pieniędzy przekazywanych gminom dofinansowane są również posiłki wydawane w stołówkach i dowożone osobom dorosłym, w tym niewychodzącym z domu (np. ze względu na podeszły wiek czy niepełnosprawność), które

nie są w stanie same przygotować sobie gorącego posiłku (w programie przeznaczono pieniądze na dowóz posiłków). Ogólna liczba osób objętych programem wynosiła w 2024 roku 41 osób, w tym 1 dzieci do 7 roku życia, 2 uczniów do czasu ukończenia szkoły podstawowej oraz 38 osób otrzymujących pomoc na podstawie art. 7 ustawy o pomocy społecznej

Tabela 4. Liczba dzieci i młodzieży objęta pomocą w ramach programu: „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w Gminie Lanckorona w latach 2024.

Ogólna liczba osób korzystająca z programu	OGÓŁEM	w tym:		
		dzieci do 7 roku życia	uczniowie do czasu ukończenia szkoły podstawowej	pozostałe osoby otrzymujące pomoc na podstawie art. 7 ustawy o pomocy społecznej
2024 rok	41	1	2	38

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS

G. PROGRAM OPERACYJNY POMOC ŻYWNOŚCIOWA.

Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa to działanie współfinansowane ze środków Unii Europejskiej, które ma na celu wsparcie osób i rodzin najbardziej potrzebujących.

Program skierowany jest do osób, które znajdują się w trudnej sytuacji i uzyskują dochód nieprzekraczający:

2056,40 zł dla osoby samotnie gospodarującej

1590,00 zł dla osoby w rodzinie

Tabela 5. Liczba osób korzystających z Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa w roku 2024.

Ogólna liczba osób korzystająca z programu w:	OGÓŁEM
2024 rok	68 osób

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS

H. Karta Dużej Rodziny

W ramach wsparcia dla rodzin i pomocy rodzinom wielodzietnym, przysługuje niezależnie od dochodu Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny. Karta Dużej Rodziny oferuje system zniżek oraz dodatkowych uprawnień na terenie całego kraju. Karta jest wydawana bezpłatnie,

każdemu członkowi rodziny. Rodzice, przez których rozumie się także rodziców zastępczych lub osoby prowadzące rodzinny dom dziecka, mogą korzystać z Karty dożywotnio, dzieci - do 18 roku życia lub do ukończenia nauki, maksymalnie do osiągnięcia 25 lat. Osoby posiadające orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności otrzymują KDR na czas trwania orzeczenia o niepełnosprawności. Karta przyznawana jest dzieciom umieszczonym w rodzinnej pieczy zastępczej na czas umieszczenia w danej rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka.¹

Tabela 6. Liczba osób korzystających z programu Karta Dużej Rodziny w 2024 r.

Ogólna liczba osób korzystająca z programu w:	OGÓŁEM
2024	81

Źródło : Opracowanie własne na podstawie danych GOPS

4. Wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej

Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 roku, o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej system pieczy zastępczej to zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców. W myśl w/w ustawy, piecza zastępcza sprawowana jest w formie rodzinnej (rodzina zastępcza) i instytucjonalnej (placówki opiekuńczo-wychowawcze). Rodzinna piecza zastępcza jest formą zapewnienia opieki dziecku pozbawionemu całkowicie lub częściowo opieki rodzicielskiej. Umieszczenie dziecka w rodzinie zastępczej następuje na podstawie orzeczenia sądu i po uzyskaniu zgody rodziców zastępczych.

Formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

- 1) rodzina zastępcza:
 - a. spokrewniona
 - b. niezawodowa
 - c. zawodowa, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna
- 2) rodzinny dom dziecka

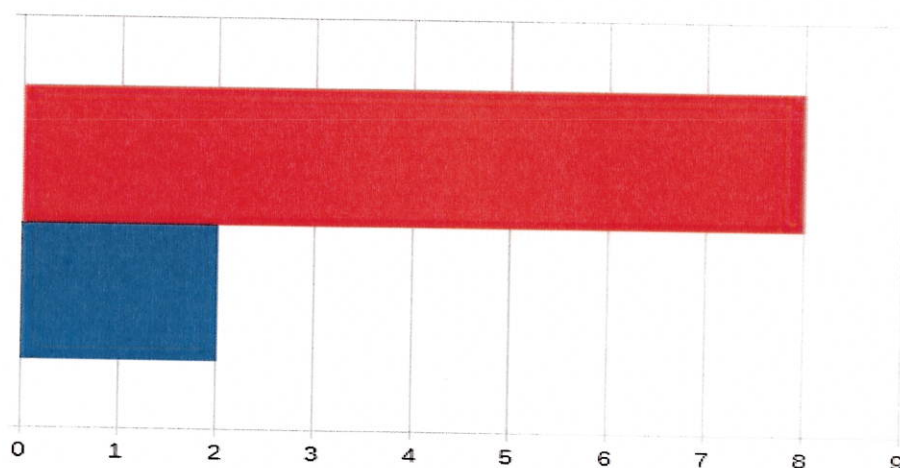
Umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej powinno być ostatecznością, a gmina jako podmiot odpowiedzialny za pracę z rodziną biologiczną powinna położyć szczególny nacisk

¹ na podstawie www.mpips.gov.pl/wsparcie-dla-rodzin-z-dziecmi/karta-duzej-rodziny. Data odwiedzin: 29.09.2025.

na wsparcie tych rodzin. Wspieranie rodziny powinno polegać w szczególności na analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie, wzmocnieniu roli funkcji rodziny, rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny, podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny, pomoc w integracji rodziny, przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji rodziny. Rodziny mające problem opiekuńczo - wychowawczy mogą otrzymać pomoc w formie asystenta rodziny. Asystent prowadzi pracę z rodziną poprzez realizację planu pracy we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym, udzielaniem pomocy w poprawie sytuacji życiowej rodziny – zwłaszcza w prowadzeniu gospodarstwa domowego, udzielaniem pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych, wychowawczych oraz wspieraniem aktywności społecznej rodziny, udzielaniem pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej, motywowaniu do udziału w zajęciach grupowych mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych, udzielanie wsparcia dzieciom, podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w 2024 roku zatrudniał 2 asystentów rodziny. Liczba rodzin, które były objęte pracą asystenta w 2024 roku to 8 rodzin.

Wykres 6. Liczba rodzin objęta pracą asystenta rodziny w Gminie Lanckorona w latach 2024.

Źródło : Opracowanie własne na podstawie danych GOPS

Wykres 7 Liczba dzieci w pieczy instytucjonalnej, rodzinach zastępczych w 2024 roku.

Z informacji, które posiada GOPS w Lanckoronie, na terenie Gminy, w 2024 r., funkcjonowały trzy spokrewnione rodziny zastępcze, w których przebywa 4 dzieci. W pieczy instytucjonalnej znajdowało się dwoje dzieci.

Źródło: opracowanie własne na własnych danych GOPS

5. Adresaci programu

Adresatami programu są rodziny mieszkające na terenie Gminy Lanckorona przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych (rodziny dotknięte bezrobociem, ubogie, doświadczające przemocy domowej, uzależnione od alkoholu, narkotyków i innych używek, małoletnie matki, małoletni ojcowie oraz rodziny przeżywające trudności związane ze stanem zdrowia swoim i dzieci, zdarzeniami losowymi jak również sytuacjami kryzysowymi, itp.), zagrożone umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej, bądź też takie, którym została odebrana lub ograniczona władza rodzicielska.

Program skierowany jest również do przedstawicieli instytucji oraz służb pracujących na rzecz dziecka i rodziny.

6. Metoda tworzenia Programu Wspierania Rodziny

Przy tworzeniu Programu Wspierania Rodziny w gminie wybrano metodę MAPS (Metodę Aktywnego Planowania Strategii) z elementami ZOPP (Planowanie Projektu Zintegrowane na Cel) jako najbardziej odpowiednich dla efektywnego i wielokierunkowego przygotowania kierunków polityki społecznej. Planowanie społeczne oparte na metodzie MAPS i ZOPP bazuje na bezpośrednich wynikach diagnozy społecznej gminy oraz

przedstawicieli instytucji gminnych i wiedzy ekspertów. Niemniej jednak główną metodą tworzenia strategicznych kierunków działania polityki społecznej były analizy dokumentów.

Proces konstruowania głównych kierunków polityki społecznej gminy przebiegał według omówionych poniżej czterech etapów:

1. **Diagnoza systemu wspierania rodziny w środowisku lokalnym** - której celem było zidentyfikowanie głównych grup problemów i kwestii społecznych w gminie w oparciu o wyniki analizy wtórnej danych zastanych i uporządkowanie ich w związku przyczynowo – skutkowe.
2. **Analiza celu programu** - który umożliwił wskazanie i identyfikację kierunków działań. Do kierunków działań wskazano tzw. przedsięwzięcia, które stanowią podstawę do realizacji Programu.
3. **Określenie wskaźników realizacji** - które umożliwiły wskazanie stopnia realizacji założonych celów Programu. Wskaźniki zostały określone liczbowo oraz procentowo. Założono, iż wskaźniki realizacji wskazują zakładaną wartość do osiągnięcia w horyzoncie czasowym.

Sposób oznaczania struktury priorytetów, celu, kierunków i przedsięwzięć Programu (...) ukazuje schemat:

C K1 P1

- Cel strategiczny
- Kierunek działań strategicznych w ramach celu strategicznego i jego numer (K1)
- Przedsięwzięcie (P1)

7. Identyfikacja celu generalnego i priorytetów

Diagnoza problemów i zjawisk społecznych, przesłanki i dyrektywy płynące z różnych poziomów planowania i zarządzania rządowego i samorządowego oraz cel generalny są podstawą wyznaczania priorytetów powyższego programu w zakresie lokalnej polityki społecznej.

W wyniku przeprowadzonych analiz oraz konsultacji przyjęto:

CEL STRATEGICZNY				
Tworzenie warunków sprzyjających umacnianiu Instytucji Rodziny				
Tworzenie systemu edukacji i wspierania rodziny		Budowanie systemu wsparcia materialnego dla rodzin		
K1		K2		
CEL STRATEGICZNY: TWORZENIE WARUNKÓW SPRZYJAJĄCYCH UMACNIANIU INSTYTUCJI RODZINY	N R K	KIERUNEK DZIAŁAŃ	N R P	RODZAJ PRZEDSIĘWZIĘCIA
	K 1	Tworzenie sytemu edukacji i wspierania rodziny	P1	Realizacja pracy socjalnej z rodziną
			P2	Zwiększenie dostępności specjalistów z zakresu pracy z rodziną niewydolną wychowawczo
			P3	Monitoring sytuacji dziecka i rodziny
	K 2	Budowanie sytemu wsparcia materialnego dla rodzin	P1	Realizacja programów wsparcia materialnego rodzin np. Karta Dużej Rodziny
			P2	Zapewnienie wsparcia materialnego dla rodzin z pomocy społecznej

8. Wskaźniki realizacji

RODZAJ PRZEDSIĘWZIĘCIA	Wskaźnik/produkt pomiaru celu	Wartość kumulatywna 2024	Źródło weryfikacji
Realizacja pracy socjalnej z rodziną	Liczba rodzin objęta wsparciem	14	sprawozdanie
Zwiększenie dostępności specjalistów z zakresu pracy z rodziną niewydolną wychowawczo	Liczba asystentów rodziny	2	sprawozdanie
	Liczba rodzin objęta pomocą asystenta	8	sprawozdanie
Monitoring sytuacji dziecka i rodziny	Liczba raportów	1	sprawozdanie
Realizacja programów wsparcia materialnego rodzin np. Karta Dużej Rodziny,	Liczba rodzin objęta wsparciem	81	sprawozdanie
Zapewnienie wsparcia materialnego dla rodzin z pomocy społecznej	Liczba rodzin objęta wsparciem	37	sprawozdanie
Zapewnienie dostępności do systemu świadczeń rodzinnych	Liczba rodzin objęta wsparciem	437	sprawozdanie

9. Harmonogram realizacji

RODZAJ PRZEDSIĘWZIĘCIA	Wskaźnik/produkt pomiaru celu	ROK REALIZACJI			Źródło finansowania
		2026	2027	2028	
Realizacja pracy socjalnej z rodziną	Liczba rodzin objęta wsparciem	15	16	17	Budżet państwa/dotacje celowe/środki Unii Europejskiej
Zwiększenie dostępności specjalistów z zakresu pracy z rodziną niewydolną wychowawczo	Liczba asystentów rodziny, liczba rodzin objęta wsparciem asystenta	29	19	19	Budżet państwa/dotacje celowe/środki Unii Europejskiej
Monitoring sytuacji dziecka i rodziny	Liczba raportów	2	2	2	Budżet państwa/dotacje celowe/środki Unii Europejskiej
Realizacja programów wsparcia materialnego rodzin np. Karta Dużej Rodziny	Liczba rodzin objęta wsparciem	81	81	81	Budżet państwa/dotacje celowe/środki Unii Europejskiej
Zapewnienie wsparcia materialnego dla rodzin z pomocy społecznej	Liczba rodzin objęta wsparciem	38	38	38	Budżet państwa/dotacje celowe/środki Unii Europejskiej
Zapewnienie dostępności do systemu świadczeń rodzinnych	Liczba rodzin objęta wsparciem	267	267	267	Budżet państwa/dotacje celowe/środki Unii Europejskiej

10. Monitoring i ewaluacja

Monitoring to systematyczne określanie dynamiki zmian danego zjawiska. Monitoring rozumiany jest jako proces systematycznego zbierania i analizowania danych ilościowych i jakościowych dotyczących prowadzonych działań, wdrażanych projektów tak w aspekcie finansowym jak i rzeczowym. Jego celem jest zapewnienie zgodności realizacji programu z wcześniej zatwierdzonymi założeniami i wytyczonymi celami.

Monitoring i ewaluacja zapisów programowych polegają na systematycznej ocenie realizowanych działań oraz modyfikacji kierunków działania w przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą pojawić się poprzez zmianę regulacji prawnych czy też narastanie poszczególnych dolegliwości społecznych.

Ewaluacja jest częścią procesu podejmowania decyzji, który to polega na wydawaniu opinii o wartości działania poprzez systematyczne, jawne zbieranie i analizowanie o nim informacji w odniesieniu do przyjętych celów, kryteriów i wartości. Ewaluację programu należy rozumieć jako systematyczne zbieranie informacji na temat działań, charakterystyki i efektów programu, poprawy jej skuteczności oraz/lub wsparcia procesu decyzyjnego dotyczącego przyszłego programowania².

Cele prowadzenia ewaluacji można ująć w czterech zasadniczych punktach:

1. kontrola nad działaniem władz publicznych oraz zwiększanie przejrzystości tych działań,
2. zwiększanie skuteczności i efektywności projektów i programów podejmowanych przez sektor publiczny,
3. kształtowanie kierunków i priorytetów działalności sektora publicznego,
4. poznawanie mechanizmów programów i projektów³.

Realizacja działań przewidzianych w celach powyższego dokumentu odbywać się będzie, w ramach kompetencji poszczególnych komórek organizacyjnych gminy.

² T. Kierzkowski, Ocena (ewaluacja) programów i projektów o charakterze społeczno-gospodarczym w kontekście przystąpienia Polski do Unii Europejskiej, Warszawa 2002, s. 19–20.

³ Tamże, str. 11

Potwierdzeniem osiągnięcia wskaźników realizacji działań, będzie sprawozdanie z realizacji programu. Elementami skutecznego monitoringu i ewaluacji będą przede wszystkim:

– **Zespół wdrażający program:**

W skład zespołu wdrażającego program mogą wejść m.in. Sekretarz Gminy, Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz inne osoby wskazane przez Wójta.

– **Ocena wdrażania programu:**

Zespół wdrażający program powinien dokonywać okresowej oceny poziomu wdrożenia poszczególnych celów i kierunków działań zawartych w niniejszym dokumencie. Zespół winien przedstawić swoją ocenę Wójtowi sugerując przyjęcie proponowanych rozwiązań.

Spis tabel

Tabela 1. Ekonomiczne grupy wiekowe w Gminie Lanckorona w 2024 roku.....	6
Tabela 2. Podstawy udzielenia pomocy i wsparcia w 2024 roku.....	11
Tabela 3. Liczba osób objętych pracą socjalną, kontraktem socjalnym w 2024 roku...	12
Tabela 4. Liczba dzieci i młodzieży objęta pomocą w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w Gminie Lanckorona w latach 2024.....	13
Tabela 5. Liczba osób korzystających z programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa w roku 2024.....	13
Tabela 6. Liczba osób korzystających z programu Karta Dużej Rodziny w 2024 roku.....	14

Spis wykresów

Wykres 1. Liczba dzieci w żłobkach, przedszkolach i oddziałach przedszkolnych, w Gminie Lanckorona w roku szkolnym 2024.....	7
Wykres 2. Liczba miejsc świetlic szkolnych na terenie Gminy Lanckorona w rok szkolnym 2024.....	8
Wykres 3. Liczba osób korzystających ze wsparcia na podstawie wydanych decyzji w 2024 roku.....	9
Wykres 4. Liczba osób korzystających z Pomocy Społecznej w podziale na płeć i wiek, wg liczby wypłaconych świadczeń.....	9
Wykres 5. Liczba rodzin korzystających ze świadczeń pieniężnych, niepieniężnych.....	10
Wykres 6. Liczba rodzin objęta pracą asystenta rodziny w Gminie Lanckorona w latach 2024.....	15
Wykres 7. Liczba dzieci w pieczy instytucjonalnej i w rodzinach zastępczych w latach 2024.....	16